

[Drachmann.]

Hvad fik vi for vor Underdanighed? Hvad blev der af de stolte Teorier om Verdensmarkedet og Toldbyrder, som Forbrugerne maatte betale? Og slap vi for Toldkrigen, fordi vi selv gjorde os vaabenløse ved at udlevere vore Vaaben?

Jeg tror, man tør besvare disse Spørgsmaal derhen, at aldrig har nogen økonomisk Lære eller noget økonomisk System i noget Land lidt et saa eklatant, et saa tragisk Skibbrud, kan man sige; thi Resultaterne og Kendsgerningerne er, at vi er blevet hundset og sparket, sjoflet og generet udefra, baade reelt og principielt.

Og under Kvælertaget af Udlandets Afspørringspolitik sygnede Gren paa Gren af vor store og stolte Landbrugseksport hen, Priserne brød sammen, fordi Udlandets Told stik imod de Beregninger og Teorier, der blev stillet op, desværre blev væltet over paa os som Eksportører. Jeg kan nævne i kronologisk Rækkefølge: først Kvæget og Kødpriserne, saa Smørret og Smørpriserne, derefter næsten alt andet, sidst Ægpriserne, og i Dag har vi jo beskæftiget os med et Lovforslag, der er en Følge af, at Tyskland har spærret yderligere for Fedttilførslerne. Marked efter Marked lukkedes for os, medens vi stadig væk troligt holdt aabent Hus. Mestbezugstigeprincippet, som var det eneste, vi havde at holde os til, og som vi unægtelig ogsaa holdt os til med blind fanatisk Iver, blev omgaaet for Næsen af os. Vi stod endnu i en Aarrække med overordentlig store Importtal, som kunde have været benyttet til Kompensation, til Forhandlinger med fremmede Lande, i hvilke vi havde Afsætningsinteresser, men disse blev ikke udnyttet.

Da Sammenbrudene til sidst blev saa mange og saa betydningsfulde, da Hulheden i den Teori, som var opstillet som en speciel dansk handelspolitisk Teori, ikke længere kunde skjules, søgte man Tilflugt i Folkeforbundet, i Verdenskonferencer, i Konferencer om Toldfred og Toldvaabenhvile og alt det, som endnu vil staa i frisk Erindring. Man klamrede sig til internationale Lygtemænd, man var bange for at se Sandheden i Øjnene, bange for at sige Sandheden, sige den til det danske Folk, baade Byernes og Landets Folk, nemlig den, at man havde bedraget og beløjet dem med den Handelspolitik, der var ført.

Man kan godt sige, at i hine Aar styrtede vore Forhandler-Repræsentanter, jagede af deres daarlige Samvittighed, fra den ene Konference til den anden, fra

Genève til Lausanne, fra Brüssel til Oslo i det Haab ved Resolutioner og Papirer at kunne besværges Nemesis, der ubønhørligt skred frem over vor Politik Ruiner og vore Erhvervsinteressers Lig. Hvad har denne Sal f. Eks. ikke hørt af Bedyrelser om, at nu var det forjættede Land sikret, nu kom Belønningen for vor Tro og Dyd og Udholdenhed, nu var det snart sikret, saaledes at Danmark atter kunde aande lettet op. Og det lykkedes virkelig endnu en Overgang, takket være den mærkværdige Trang i det danske Folk til altid at tro bedre om Udlandet end om sig selv, altid at nære Tillid og Tiltro til, at hvad andre foretog sig, var til større Fordel for os, end det, vi selv gjorde, tortsat at lulle Folket i Søvn, saaledes at man slog sig til Ro med, at der nok vilde vise sig en lykkelig Ændring i en Udvikling, hvis Farer man ganske vist maatte erkende. Det blev sagt, at den og den Konference havde allerede vedtaget, eller at hin og hin Konference meget snart vilde vedtage det, som just var i vor Interesse, det, som Hovedmændene for den Politik, jeg her har omtalt, i saa høj Grad havde Brug for.

Den danske Rigsdag tiltraadte og tiltraadte, og vi skrev under, og det gjorde andre for Resten ogsaa — de andre holdt det ikke, det gjorde vi, saa vidt vi fik Brug og Anvendelse for vor Underskrift. Men Hovedresultatet ogsaa af denne mere teoretiske Udvikling paa Konferencerne i Genève og andre Steder var karakteriseret af Skuffelse paa Skuffelse. Og til sidst — til sidst var der intet mere at skjule, Ensidigheden i vor økonomiske Politik i teoretisk Henseende havde ført os til og maatte føre os til en saa fatal Ensidighed i vor økonomiske Struktur, i hele vor Afsætning, at der vist ikke findes noget tilsvarende i noget andet Land. Af hele det stolte Verdensmarked, der sagdes at være garanteret den danske Eksport, var der sluttelig reelt kun eet Marked tilbage, og over dette tørnede truende Skyer sammen.

Og saa gik Udviklingen videre, indtil hele Systemet, hele det saa stærkt tilbedte, fanatisk tilbedte danske handelspolitiske System kollapsede den 30. Januar 1932. Og vi fik Valutacentralen, Valutacentralen, som betød, at man i Høj og Hast maatte improvisere et handelspolitisk System, der havde som Hovedopgave af valutamæssig Nødvendighed at sætte vore Indkøb i Forhold til vore Salg, altsaa netop var anlagt efter de Linier i Retning af Ligelighed og Gensidighed, som gennem 10 Aar var blevet optrukket fra konservativ Side og blot